

RZECZPOSPOLITA POLSKA
Rzecznik Praw Dziecka
Marek Michalak

Warszawa, 26 października 2015 roku

ZSS.422.34.2015.AT

Pan
Władysław Kosiniak-Kamysz
Minister Pracy i Polityki Społecznej

w nawiązaniu do wystąpienia Rzecznika Praw Dziecka z dnia 9 listopada 2012 roku o sygnaturze ZEW/500/32-1/2012/ZA, ponownie zwracam uwagę Pana Ministra na problematykę dzieci przebywających w szpitalach psychiatrycznych mimo braku wskazań medycznych do dalszej hospitalizacji. Przyczyną takiego stanu rzeczy jest niewystraszająca ilość rodzin zastępczych zawodowych specjalistycznych oraz placówek opiekuńczo - wychowawczych typu specjalistycznego - terapeutycznego, o których mowa w ustawie o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2015 r. poz. 332, 1045, 1199).

Szczególną grupę pacjentów stanowią dzieci, u których stwierdzono zaburzenia zachowania. Zaburzenia zachowania stanowią złożony zespół problemów emocjonalnych, w wyniku których dzieci często zachowują się w sposób nieakceptowany społecznie lub w sposób zagrażający własnemu bezpieczeństwu. Przykładem może być sprawa małoletniego przebywającego w szpitalu psychiatrycznym, dla którego od ponad roku trwają poszukiwania odpowiedniej placówki.

Pismem z 23 lipca 2014 roku Szpital poinformował właściwy Sąd Rejonowy, że dalszy pobyt małoletniego na oddziale jest niezasadny, a małoletni powinien być umieszczony w specjalistycznej placówce opiekuńczo - wychowawczej.

Dowód z opinii biegłych dopuszczony przez Sąd w postępowaniu opiekuńczym potwierdził, że małoletni nie wymaga dalszej hospitalizacji (opinia sądowo - psychiatryczna z 29.12.14 r.). 9 stycznia 2015 roku Sąd ostatecznie uregulował sytuację opiekuńczo-wychowawczą małoletniego i postanowił o jego umieszczeniu w placówce opiekuńczo-wychowawczej typu specjalistyczno-terapeutycznego.

25 lat Konwencji
o Prawach Dziecka

Zgodnie z ww. postanowieniem właściwe Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie podjęło działania w celu jego realizacji.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie zwróciło się o pomoc w realizacji postanowienia do 18 jednostek na terenie całego kraju, m. in. do właściwego Urzędu Wojewódzkiego oraz Regionalnych Ośrodków Polityki Społecznej.

Powyższe podmioty odmówiły przyjęcia małoletniego z powodu braku tego typu placówki, braku wolnych miejsc bądź z uwagi na rodzaj zaburzeń na jakie cierpi małoletni. Niektóre placówki, które dysponowały miejscami, odmówiły wydania skierowania po zapoznaniu się z dokumentacją medyczną dziecka.

W związku z powyższym Sąd Rejonowy wszczął postępowanie w sprawie wydania zarządzeń opiekuńczych dot. małoletniego. Sąd dopuścił dowód z opinii dwóch biegłych lekarzy psychiatrów, którzy stanowczo wskazali, że małoletni powinien być umieszczony w placówce opiekuńczo - wychowawczej typu specjalistyczno - terapeutycznego, a jego dalsze przebywanie w szpitalu psychiatrycznym jest niezasadne.

Postanowieniem z dnia 13 sierpnia 2015 roku Sąd stwierdził brak podstaw do zmiany postanowienia Sądu o umieszczeniu małoletniego w placówce opiekuńczo - wychowawczej typu specjalistyczno - terapeutycznego.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Z. na polecenie Sądu zwróciło się do Powiatowego Centrum Pomocy Społecznej w O. w celu umieszczenia małoletniego w Placówce Opiekuńczo – Wychowawczej typu specjalistycznego w J., po raz kolejny otrzymując odpowiedź odmowną spowodowaną faktem, że placówka jest podmiotem leczniczym dla dzieci uzależnionych od substancji psychoaktywnych.

Pomimo działań podejmowanych przez Sąd oraz przez właściwe Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie realizacja prawomocnego postanowienia okazała się niemożliwa, a małoletni przebywa od roku w szpitalu psychiatrycznym bez wskazań do hospitalizacji.

Z informacji przekazanych przez Pana Ministra w piśmie z 18 lipca 2013 roku sygnatura DSE-I-074-1-PW/12, wynika że w tamtym okresie tylko 11 procent dzieci poważnie chorych przebywało w wyspecjalizowanych formach pieczy zastępczej, czyli placówkach opiekuńczo – wychowawczych typu specjalistyczno - terapeutycznego, w regionalnych placówkach opiekuńczo - terapeutycznych, interwencyjnych ośrodkach preadopcyjnych oraz specjalistycznych rodzinach zastępczych. Pozostałe 45 procent dzieci przebywało w rodzinach zastępczych spokrewnionych, niezawodowych, zawodowych niespecjalistycznych, rodzinnych domach dziecka oraz domach pomocy społecznej.

Z informacji Rady Ministrów o realizacji w roku 2014 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej wynika, że liczba placówek opiekuńczo-wychowawczych typu specjalistyczno-terapeutycznego wzrosła z 30 do 45 placówek. Należy zauważyć, że pomimo zwiększenia ich liczby, w dalszym ciągu jest to ilość niewystarczająca, nie zabezpiecza potrzeb i nie rozwiązuje problemu dzieci z zaburzeniami zachowania. Ten sam problem dotyczy rodzin zastępczych zawodowych specjalistycznych.

Mając na uwadze powyższe, powołując się na upoważnienie Rzecznika Praw Dziecka do podejmowania działań w interesie dzieci określone przepisami art.10 a ust. 1 i 11 ust.1 ustawy z dnia 6 stycznia 2000 r. o Rzeczniku Praw Dziecka (Dz. U. Nr 6, poz. 69, z późn. zm.), zwracam się z prośbą o podjęcie pilnych działań zmierzających do zapewnienia opieki pozaszpitalnej dzieciom o indywidualnych potrzebach, wymagającym stosowania specjalnych metod wychowawczych, specjalistycznej terapii, a także leczenia w warunkach ambulatoryjnych.

Z wyrazami szacunku
Marek Piłchucki